

NOTĂ
despre executarea programului de activitate a Secției Cultură și Turism Cantemir
pentru anul 2023

Rețeaua de instituții culturale a raionului este formată din 43 de Case și cămine de cultură, 45 biblioteci publice, Muzeul de istorie și etnografie a ținutului natal s.Tartaul, Muzeul de istorie „D. Cantemir”, or. Cantemir. Școala de Arte „Valeriu Hanganu”, cu 2 filiale în satele Baimaclia și Gotești. În procesul de organizare și desfășurare a activităților cultural-artistice au fost implicate toate instituțiile, fiecare urmând responsabilități și obiective determinate.

În scopul educării și familiarizării tinerei generații cu tradițiile populare au fost organizate 9 festivaluri care cuprind tradiții și obiceiuri populare strămoșești:

- Festivalul muzical raional „Mărțișor - 2023”.
- Festivalul raional al cântecului pascal “Icoana sufletului meu”.
- Festivalul folcloric regional „Dragu-mi-i să cânt la stână”.
- Festivalul de obiceiuri și tradiții populare „Pe vale la râul Prut”.
- Festivalul regional al dansului folcloric „Jocul din strămoși lăsat”.
- Festivalul folcloric regional „Pe prispa casei părintești”.
- Festivalul raional al cântecului, dansului și portului popular „Joc și cântec de la Prut”. În cadrul sărbătorii naționale „Ziua Independenței și Limba Noastră”.
- Festivalul Regional al etniilor „Unitate prin diversitate”.
- Festivalul raional al obiceiurilor, datinilor și tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”.

În perioada de referință Secția Cultură și Turism Cantemir a organizat următoarele activități culturale:

- Spectacol literar artistic „Ziua Națională a Culturii”. Spectacol literar muzical susținut de colectivele artistice din raion.
- Concursul Internațional de promovare a tinerilor talente „Bravo, Bravissimo-2023”.
- Spectacol artistic dedicat „Zilei Internaționale a Femeii”, susținut de către orchestra de muzică populară „Doina Prutului”.
- Spectacol folcloric teatralizat, tradiții și obiceiuri de primăvară „Ară plugu-n primăvară”.
- Show – Concurs raional cu genericul „Mister Cantemir - 2023”.
- Spectacol artistic „Ziua orașului Cantemir”.
- Ziua Drapelului RM – Flashmob.
- Reuniunea în ritm de dans „Vals de primăvară”.
- Spectacol folcloric dedicat Zilei lucrătorului din cultură și Ziua Familiei”. Concursul de lectură „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXXVIII-a.
- Concursul raional al interpreților de muzică populară „Drag mi-i cântul”, ediția a XII-a.

- Concursul raional al cântecului de estradă și a dansului modern „Crizantema albă”.
- Show – Concurs „Miss Cantemir - 2023”.
- Spectacol teatralizat al obiceiurilor de iarnă „Zilele de Crăciun”.
- Festivalul raional al obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”.

Pe parcursul anului 2023 colectivele artistice cu titlul „Model” a Secției Cultură și Turism Cantemir au participat la festivaluri, gale, concursuri, saloane, târguri de nivel național/internațional:

- Festivalul - Concurs Internațional de muzică ușoară „Ecoul de la Baștină”, orașul Leova.
- Festivalul concurs național de folclor „Dulce floare de salcâm”, ediția 2023, s. Văleni r-n Cahul.
- Festivalul folcloric regional „La vatra horelor Bucuriene” ediția XXX – 2022, s. Bucuria, r-n Cahul.
- Festivalul Regional al dansului popular „Ista-i dansul strămoșesc”, ediția a VIII-a or. Cimișlia.
- Festivalul Internațional de Arte „Plai Natal”, or. Chișinău.
- Festivalul Regional de creație populară „Moștenit-am din bătrâni”, ediția 2023, s. Sărata Nouă, r-n Leova.
- Festivalul Regional „Ziua Dunării”, ediția 2023, satul Giurgiulești, r-n Cahul. Festivalul Regional „Drăgaicele”, ediția II, satul Vadul lui Isac, r-n Cahul.
- Festivalul național al tradițiilor și obiceiurilor populare „La omul care mi-e drag”, ediția 2023, satul Mingir, r-n Hîncești.
- Festivalul Concurs Internațional „БЪЛГАРСКО НАСЛЕДСТВО”, orașul Balcic, Republica Bulgaria.
- Festivalul republican al etniilor „Unitate prin diversitate”, orașul Chișinău.
- Festivalul Regional al etniilor „Unitate prin diversitate”, ediția 2023, orașul Taraclia.
- Festivalul Republican de dans popular „Oyun vakidi”, s. Congaz, r-n Comrat. Festivalul concurs național al obiceiurilor de iarnă „Colindăm din sat în sat”, ediția II, s. Slobozia Mare, r-n Cahul.
- Festivalul Concurs Regional de datini și obiceiuri „PODUREANCA”, ediția -XI-a, comuna Poduri, Județul Bacău.
- Târgul Național al Covorului „Covorul dorului”, ed.a X-a, la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău.

Obiectivul: Utilarea colectivelor artistice cu costume traditionale cu specific local. Reparația și dotarea instituțiilor de cultură cu utilaj și instrumente.

Pe parcursul anului 2023, s-au efectuat cheltuieli financiare în sumă de 1045,5 mii lei, inclusiv:

1. Colectivele populare – 16,8 mii lei

- Costume naționale - 16,8 mii lei, Ansamblul folcloric „Semănătorii”.
- 2. Casa Raională de Cultură „Nicolae Sulac” – 463,5 mii lei
 - Reparația capitală - 266,6 mii lei
 - Panouri voltaice - de 54,7 mii lei
 - Activități culturale - 142,2 mii lei
- 3. Școala de Arte „Valeriu Hanganu” – 389,6 mii lei
 - Reparația capitală - 223,1mii lei
 - Instalate panouri voltaice – 54,7 mii lei
 - Procurate mobilier - 12,5 mii lei
 - Televizor – 22,1 mii lei
 - Tehnică, calculator - 49,4 mii lei
 - Instrumente muzicale – 27,8 mii lei
- 4. Biblioteca Publică pentru copii „Grogore Vieru” - 8,4 mii lei
 - Jaluze - 8,4 mii lei
- 5. Muzeul de istorie și etnografie a ținutului natal, satul Tartaul – 167,2 mii lei
 - Reparația capitală – 159,9 mii lei
 - Procurate mobilier – 7,3 mii lei

Obiectivul: Organizarea și desfășurarea seminarelor pentru angajații instituțiilor de cultură.

Conform programului de activitate cu privire la formarea profesională de bază a personalului din instituțiile de cultură, case raionale, muzee, biblioteci pe parcursul anului s-au desfășurat sesiuni pentru personalul de specialitate. În cadrul seminarelor au fost relatate următoarele subiecte: „Elaborarea unui scenariu”, „Raportul analitic”, de asemenea specialiștii au primit asistență metodologică la întocmirea corectă a documentației de evidență și a proceselor verbale de casare. Am participat la consultații practice pentru noii angajați din bibliotecile teritoriale, sesiuni online pe platforma ZOOM organizată de Centrul de Formare Profesională Continuă a BNRM, Biblioteca Municipală „B.P.Hașdeu”, ABRM, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă. Cursul de formare profesională de scurtă durată în volum de 75 ore „Tendințe actuale în activitatea bibliotecilor din R.M”, organizatori USM Chișinău desfășurată în regim on-line, coordonate de Departamentul Formare Continuă a USM, ateliere de planificare a activităților la subiectele principale: analize la procesul de complectare a Raportului ORT, formularele statistice 1C, 6C, 8C, documente de standartizare în domeniul de activitate culturală artistică.

Organizarea seminarilor cu acordarea asistenței metodice lucrătorilor din căminele culturale, biblioteci, muzeele din raion, participarea în cadrul atelierilor organizate de Centrul National de Conservare si Promovare a Patrimoniului Cultura Imaterial (CNCPPCI).

Organizarea seminarului cu conducătorii caselor, căminelor de cultură din raion cu privire la completarea rapoartelor statistice 7C.

Angajații secției au participat la Cursuri de perfecționare de nivel național:

1. Ședință Ministerul Culturii cu șefii /Direcțiilor/Secțiilor cultură din Republică.
2. Seminar național al coreografilor ansamblurilor de dans popular, (CNCPPCI). „Modele de valorificare scenică a dansului popular”.
3. Seminar național al conducătorilor formațiilor folclorice cu tema: „Promovarea scenică a obiceiurilor populare”
4. Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial.
5. Simpozionul Național „Patrimoniul cultural european și comunitatea locală”

Angajații bibliotecilor au participat:

Atelierul profesional, „Difuzarea Selectivă a Informației – serviciu gratuit oferit de bibliotecă”, aspectele organizatorice și de conținut ale atelierului având prevederile „Regulamentului privind serviciile prestate de bibliotecile publice”.

În contextul prevederilor Ofertei educaționale a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (trimestrul 4, anul 2023) a fost organizată sesiunea consultativă cu tema „Raportarea privind activitatea bibliotecii: anul 2023”, organizată online pe platforma Zoom.

Participarea la sesiunii profesionale cu tema „Bibliotecile în contextul integrării europene a Republicii Moldova”, participarea la sesiunea profesională cu tema „EU4Dialogue în Letonia: Experiența unei Școli de Vară”, organizată online pe platforma Zoom.

În luna noiembrie a avut loc Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci – 2023 care stabilește prioritățile de activitate pentru anul 2024 și oferă reperatele pe care se va axa activitatea bibliotecilor de toate tipurile din Republica Moldova. Prioritățile și inițiativele profesionale ale bibliotecilor în anul 2024 au fost formulate în baza priorităților de țară stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată în noiembrie 2022, și se vor axa pe implicarea bibliotecilor în susținerea și realizarea Strategiei.

Obiectivul: Dezvoltarea și prelucrarea colecțiilor și publicațiilor seriale.

În cursul anului 2023 au fost prelucrate 1784 de exemplare de publicații și înregistrate în mod tradițional în Registrele de inventar și incluse în Registrele de Mișcare a documentelor de evidență. Personalul acestui serviciu a prelucrat biblioteconomic documentele înrate, a transferat în gestiunea bibliotecilor publice din raion. Scopul și obiectivele generale a Serviciului Dezvoltare Evidență și prelucrare a colecțiilor Bibliotecii Publice Raionale sunt axate pe continua dezvoltare, completare și consolidare a colecțiilor de documente, și publicațiilor seriale, pentru a asigura o rată optimă de înnoire a colecțiilor conform Legii nr.160/2017 cu privire la biblioteci. La 01.01.2023 mărimea colecției de publicații constituie 402092 u.m. din care în limba de stat 275143 u.m., completarea colecțiilor s-a efectuat prin achiziții și donații. Toate bibliotecile au beneficiat de donațiile ale Ministerul Culturii. Au fost scoase din circuit publicații deteriorate, depășite moral, nesolicitate în număr de 495 u.m. din care în limba română 349 de u.m.

Obiectivul: Promovarea lecturii în contextul Programului Național LecturaCentral.

- 15 ianuarie 2023 Ziua Comemorării lui Mihai Eminescu, recital de poezie. Scopul: promovarea lecturii și familiarizarea utilizatorilor cu viața și activitatea Marelui Mihai Eminescu.
- Campania Națională „Să citim împreună!” 2023, lecturarea cărților „Alice și războiul culorilor” de Viorica Covalschi, „Copilul înțelept” de Aurelian Silvestru și „Ora cinci și șapte minute” de Dumitru Crudu. Pe marginea cărților date s-au petrecut discuții. Scopul: promovarea activităților, discuții de carte, recital de poezie și lectură cu voce tare.
- Campania Națională „Citim cu voce tare împreună” cu un șir de activități cu genericul „Citim împreună-schimbăm lumea”.
 - „Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru copii” cu un program cultural „Toate drumurile duc spre carte” cu scopul propagării cărții pentru copii.

Campania Națională „LecturaCentral”. Pe parcursul lunii septembrie sau petrecut mai multe activități, inclusive Biblioteca publică pentru Copii a organizat un șir de manifestații pentru promovarea cărții și lecturii.

- Conferința Zonală „Bibliotecile în susținerea incluziunii digitale, sociale și culturale a membrilor comunității”, care a avut loc la data de 30 mai 2023.

- BPR a petrecut Concursul raional “La Izvoarele Înțelepciunii”, ediția a XXXIII-a. Scopul concursului este promovarea lecturii în rândurile elevilor și familiarizării lor cu viața, activitatea și creația personalităților din literatură și cultură. Ediția anului 2023 a fost dedicată scriitoarei Ana Blandiana, unde elevii, cadrele didactice și bibliotecarii au fost încadrați în studierea creației scriitoarei. Au participat 7 elevi din clasele liceale. Participanții au susținut două probe, proba scrisă și cea orală. În urma efectuării totalurilor, la etapa republicană au participat Muranevici Dumitrița și Bădănaș Corina, eleve din Liceului Teoretic ”Dm. Cantemir”.

Lecție publică online: Participarea la atelierul profesional „IMPACTUL MEDIILOR ELECTRONICE ASUPRA CITIRII CU VOCE TARE” organizat de centrul de Formare profesională continuă a BNRM.

Training profesional online, cu tema: BIBLIOTECILE PROMOTOARE ALE REZILIENȚEI SOCIALE LOCALE ȘI DEMOCRAȚIEI, care a avut drept obiective familiarizarea cu conceptul de reziliență social, concentrarea pe starea de bine a bibliotecarului/utilizatorului, identificarea activităților de creștere a participativității utilizatorilor la dialog comunitar. Formator: Victoria Vasilica, șef secție Studii și Cercetări, BNRM.

Întâlnirea cu scriitorul, criticul literar și editorul de carte, Mircea V. Ciobanu

Studiul privind necesitățile de formare și documentare/lectură ale utilizatorilor bibliotecii/membrilor comunității.

„Digitizarea patrimoniului documentar: orientări, oferte, perspective”

Obiectivul: Dezvoltarea și promovarea turismului în raion. Susținerea și sprijinirea antreprenoriatului din domeniul turismului:

1. Participarea în cadrul Conferinței transfrontaliere B2B, Proiectul „ESCAPELAND Dezvoltarea și promovarea în comun a Turismului Activ în Bazinul Mării Negre.
2. Organizarea și participarea la târguri și expoziții de turism, raionale, regionale în cadrul activităților culturale.
3. Publicarea ca destinație turistică în aplicația mobilă SmartGuide, Proiect implementat de Agenția de Investiții „Invest Moldova”, Ministerul Culturii și partenerul secundar ANTREC Moldova.
4. Participarea la conferința internațională B2B „ Turismul Transfrontalier – obiectiv comun de dezvoltare”, organizată de către Consiliul Județean Galați, în format on –line.
5. Participarea în cadrul simpozionului industriei turismului Republicii Moldova, cu genericul „Dezvoltarea rezilientă și durabilă în fața provocărilor”, organizat cu ocazia Zilei Mondiale a Turismului.
6. Participarea la încheierea proiectului „Managementul inteligent al destinațiilor și infrastructura de ghid digital inovator pentru dezvoltarea turismului durabil în Republica Moldova”, privind implementarea SmartGuide, unde raionul Cantemir s-a clasat în lista celor 10 raioane câștigătoare. În cadrul evenimentului, au fost prezentate realizările proiectului și au fost acordate cu onoare Premiile SmartGuide, cu scopul de a recunoaște eforturile și contribuțiile semnificative aduse de către participanți la dezvoltarea și promovarea turismului în Republica Moldova.

Obiectivul: Promovarea patrimoniului Cultural.

În anul 2023 au fost promovate pe pagina WEB activitățile Secției Cultură și Turism cu descrierea succintă a instituțiilor de cultură, activitatea în imagini a Secției Cultură și Turism Cantemir, Biblioteca publică raională, Casa raională de Cultură „N.Sulac”, Școala de Arte „V.Hanganu”, Muzeul de istorie „Dm. Cantemir”, colectivele artistice cu titlul „Model”, precum și schimb de experiență culturală în cadrul acordurilor de colaborare ale Secției Cultură și Turism Cantemir cu diverși parteneri.

Colectivele artistice din raion au participat în emisiuni televizate:

- Ansamblul folcloric „Semănătorii”, conducător artistic d-na Eudochia Popescu, la Televiziunea Publică Moldova 1, emisiunea „La noi în sat”.
- Ansamblul de dans popular „Mocăncuța”, conducător artistic domnișoara Tatiana Balan, la emisiunea „La noi în sat”.
- Ansamblul folcloric „Izvorce”, conducător artistic domnul Valeriu Postică, evenimentul televizat, cultural-artistic „Întâlniri de Crăciun – diversitatea patrimoniului cultural”.
- Ansamblul folcloric „Soacrele”, conducător artistic doamna Vera Lipcan, TV8 – Tradiții și obiceiuri populare „Sfântul Vasile cel Mare”.
- Ansamblul folcloric „Opincuța”, conducător artistic doamna Anișoara Porumbescu, GRT Reportajul special „Promovarea obiceiurilor și tradițiilor de la sf. Vasile în Cantemir”.

- Ansamblurile folclorice „În poiană la Izvor” și „La stână”, conducător artistic doamna Larisa Argint, la Emisiunea Caravana TVR Moldova „La tine-n sat”.

Secția Cultură și Turism pentru anul 2024 își propune realizarea următoarelor obiective:

Obiectivul: Organizarea manifestărilor culturale de avengură la nivel, raional, național și internațional.

Acțiunile obiectivului sunt: Spectacole literar-muzicale susținute de colectivele artistice din raion în cadrul sărbătorii „Ziua Națională a Culturii”. Concursul Internațional de promovare a tinerilor talente „Bravo-Bravissimo”. Festivalul raional „Mărțișor - 2023” Serata de odihnă „Femeia taina primăverii”, dedicată Zilei Internaționale a femeii. Concursul raional de muzică: „Mărțișorul copiilor 2023” Show – concursul raional, cu genericul „Mister Cantemir”. Participarea la concursul literar național „La izvoarele înțelepciunii”. Festivalul raional al cântecului pascal „Icoana sufletului meu”. Reuniunea în ritm de dans „Vals de primăvară”. Serată de omagiere a lucrătorilor culturii „Un neam bogat, o cultură bogată”. Concurs raional al cântecului „Pe pământul mare un copil e o floare”, dedicat Zilei Mondiale a copilului. Spectacol – teatralizat dedicat: zilei Sânzienelor cu genericul „Drăgaica”. Festivalul raional al cântecului, dansului și portului popular „Joc și cântec de la Prut”, în cadrul sărbătorilor naționale „Ziua Independenței” și „Limba noastră”. Festivalul raional al Etniilor „Unitate prin diversitate”. Concursul raional al interpreților de muzică populară „Drag mi-i cântul”. Festivalul regional de muzică populară „Asta-i floarea lui Sulac”. Concursul interpreților de muzică ușoară și a dansului modern „Crizantema albă”. Show – concurs „Miss Cantemir” cu genericul „Vivat tineret”. Spectacol tradițional „Păzitul usturoiului de „Sf. Andrei”. Spectacol teatralizat dedicat sărbătorilor de iarnă, cu genericul „Zilele de Crăciun”. Festivalul raional al obiceiurilor, datinilor și tradițiilor de iarnă, „V-am ura, v-am tot ura”.

Obiectivul: Păstrarea, conservarea și punerea în valoare a folclorului local, obiceiurilor și tradițiilor la nivel local, național și internațional.

Acțiunile obiectivului sunt: Studiarea zonei folclorice și posibilitățile de punere în valoare a tezaurului folcloric local și a portului popular. Promovarea folclorului local în mass-media, participarea colectivelor la emisiuni radiotelevizate.

Obiectivul: Sprijinirea financiară a activităților culturale realizate în beneficiul cetățenilor.

Programarea surselor financiare pentru susținerea activităților culturale.

Obiectivul: Organizarea ședințelor de lucru a lucrătorilor din domeniul culturii.

Planificarea activităților culturale: implicăm, organizăm sesiuni de lucru. Conferință: „Consolidarea relațiilor dintre bibliotecă și comunitate. Participarea la ateliere online „Zoom – platforma de instruire la distanță”.

Obiectivul: Crearea și consolidarea activităților turistice prin valorificarea potențialului turistic al raionului Cantemir.

Includerea componentei turism în strategiile/programele de dezvoltare a localităților. Elaborarea planului de acțiuni de interes turistic (APL I). Identificarea instrumentelor de promovare turistică. Accesarea fondurilor nerambursabile în vederea îmbunătățirii infrastructurii turistice. Identificarea și valorificarea oportunităților investiționale.

Obiectivul: Reparații.

Efectuarea lucrărilor de reparație capitală a Școlii de Arte „Valeriu Hanganu”.

**Șef Secție
Cultură și Turism**

S. Toderici